

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
" " " " pe 1/2 de an 5 cor.
" România și străinătate pe an 14 frc.
" " " " " pe 1/2 an 7 „

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte
etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la
150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte
8 cor., de aci în sus 10 coroane.

Manuscrisurile să adresează la redacțiunea
„FOAIA DIECEZANĂ”
iar banii de prenumerațiune și inserțiuni la
Administrațiunea Tipografiei și Librăriei die-
cezane în Caransebeș. — Telefon Nr. 30.

Nr. 2564 Șc. ex 1909.

Notă oficială

Prin aceasta să provoacă toți cei ce doresc să se supună examenului de calificare învățătoarească din anul acesta, să-și înainteze rugărilor până la 5/18 Maiu a. c. la Conzistoriul diecezan.

Rugările timbrate în regulă au să fie instruate cu următoarele documente:

- Extrasul de botez.
 - Testimoniile despre cursurile pregătitoare și despre cursurile de pedagogie.
 - Învățătorii provizori au să producă și atestat de funcțiune.
 - O scurtă descriere a vieții, din care să fie evidente fazele mai însemnate din viața aspirantului.
 - Taxa de 20 cor. ori atestat de pauperitate în înțelesul §-lui 125 din Statutul organic.
- Ceice repețesc examenul au să petiționeze din nou și au să solvească taxa de 10 cor.
- Să observă, că în înțelesul noului Regulament pentru examenele de calificare, petenții au să solvească și la mâna direcțiunii Institutului pedagogic și anume: ceice au terminat cursurile în Institutul pedagogic diecezan. câte 10 cor., iar cei pregătiți pe cale privată câte 30 cor.

Caransebeș în 20 Aprilie 1909.

Filaret Musta m. p.
Arhimandrit, vicariu episcopesc.

Sinodul eparhial

Ședința VII.

ținută în 9 Aprilie v. 1909 la 11 ore a. m.

Președinte: Înalt Prea Cuvioșia Sa Domnul Arhimandrit și vicar episcopesc **Filaret Musta**.

Notar: **Dr. George Gârda**.

57. Se citește protocolul ședinței VI. și
Să verifice

58. Comisiunea specială prin raportorul ei Dr. Titu Dragonescu referă asupra telegramii Prea Sfinției Sale episcopul Aradului Ignatie Pap, prin care să cere alegerea iuriscenzurilor în delegațiunea pentru procesele mănăstirilor. Comisiunea propune, iar

Sinodul alege pe domnii:

1. Titu Hațeg
2. Dr. Stefan Petrovicu și
3. Dr. Petru Zepeneag.

59. Comisiunea financiară prin raportorul ei Dr. Petru Cornean referă asupra raportului Conzistoriului diecezan referitor la reînființarea fondului preoțesc de penziune și asupra rugării preoților întruniți în conferința din Deta și din Lugoj, precum și asupra propunerii făcute de deputatul Avram Cornea cu privire la dotația preoților și la fondul de penziune preoțesc.

Domnul deputat Dr. George Popovicu face propunerea, ca raportul Conzistoriului diecezan să se tipărească și să se acludă la protocol sub litera (...)

După o dezbateră mai îndelungată comisiunea financiară propune, iar sinodul aduce următorul conclud:

Raportorul Conzistoriului diecezan referitor la reînființarea fondului de penziune preoțesc să ia la cunoștință și să acludă la protocol, iar Conzistoriul diecezan să însărcinează cu aceea, ca să adune materialul de studiu trebuincios pentru crearea, respective reînființarea fondului de penziune preoțesc.

Din materialul adunat să compună un proiect de statut, care să se transpună spre studiere conferințelor preoțești. Din rezultatele obținute Conzistoriul să stabilească un statut definitiv, pe care să-l prezinte proximalului sinod eparhial ordinar.

60. Urmând restaurarea Conzistoriului, după ce să aleg bărbați de încredere deputații: Ioan M. Roșiu și Mihail Popoviciu, la apelul nominal depun țedulele în urnă 49 deputați.

Constatându-se că numărul țedulelor corăspunde numărului votanților, să porcede la desfacerea țedulelor prin ceea ce să constată că:

I. În senatul școlar au intrunit ca asesori onorari:

1. Ioanichie Neagoe 27.
2. Traian Oprea 49.
3. George Petrescu 49.
4. Dr. Valeriu Branișce 49.
5. Patriciu Drăgălina 49.
6. Titu Hațeg 49.
7. Ioan Marcu 49.
8. Ilie Trăilă 49.
9. Dr. Nicolae Ionescu 42.
10. Maxim Dalea 1 vot.

II. În senatul episcopesc au intrunit ca asesor ordinar Aurel Moacă 49 voturi, iar ca asesori onorari:

2. Dr. Petru Barbu 36.
3. Ioan Pinciu 46.
4. Spiridon Șandru 49.
5. Ioan Budințianu 48.
6. Constantin Burdia 42.
7. Dr. George Dobrin 49.
8. Ioan M. Roșiu 49.
9. Dr. Petru Zepeneag 49.
10. Dr. Dimitrie Florescu 49.
11. Sofronie Avramescu 12 voturi.

Enunțându-se rezultatul votării presidiul declară că:

În senatul școlar sunt aleși asesori onorari:

1. Ioanichie Neagoe
2. Traian Oprea
3. George Petrescu
4. Dr. Valeriu Branișce
5. Patriciu Drăgălina
6. Titu Hațeg
7. Ioan Marcu
8. Ilie Trăilă
9. Dr. Nicolae Ionescu, iar în senatul episcopesc sunt aleși, ca asesor ordinar: 1. Aurel Moacă, ca asesori onorari:
2. Dr. Petru Barbu
3. Ioan Pinciu
4. Spiridon Șandru
5. Ioan Budințianu
6. Constantin Burdia
7. Dr. George Dobrin
8. Ioan M. Roșiu

9. Dr. Petru Zepeneag

10. Dr. Dimitrie Florescu

61. Deputatul Dr. Petru Ionescu anunță, că membrii aleși în senatul episcopesc: Dr. Petru Barbu și Dr. George Dobrin sunt înrudiți între sine în al treilea grad de cuscrie, deci pe baza §-lui 112 din „Statutul organic“ ambii nu pot fi asesori conzistoriali.

Să transpună Congresului național bisericesc, prin Conzistoriul diecezan, spre competentă afacere.

Anunțându-se ședința proximală pe 4 ore d. m. ședința prezentă să închide la 2 ore.

Ședința VIII

ținută în 9 Aprilie 1909 la 4 ore p. m.

Președinte: Înalt Prea Cuvioșia Sa Domnul Arhimandrit, vicariu episcopesc **Filaret Musta.**

Notar: **Dr. Octavian Proștean.**

62. Comisia petiționară prin referentul ei Dr. Petru Ionescu raportează asupra rugării preotului Petru Șepețan prin carea cere solvirea ajutorului ce afirmative i-ar compete pentru administrarea parohiei din Dobrița.

Comisiunea propune, iar sinodul decide:

că nu află cererea petentului de justă, prin urmare nici nu se poate satisface.

63. Comisia specială prin referentul ei Dr. Titus Dragoneșcu raportează asupra Memorandului înaintat în numele bisericii noastre din partea I. P. S. D. Mitropolit Ioan Meșianu Escelenței Sale Dlui Ministru de culte și instrucțiunea publică în contra dispozițiilor jignitoare din proiectul de lege prezentat dietei pentru întregirea beneficiilor preoțești.

Comisiunea propune iar sinodul decide:

Să ia la cunoștință și sinodul își exprimă mulțămirea pentru atitudinea conștientă și regretă că la locul competent n'a avut rezultatul dorit.

64. Acelaș referent raportează asupra propunerii deputatului sinodal Dr. Petru Ionescu prezentate în decursul sinodului în cauza venitelor sesiunii parohiei foste protopresbiterale a Jebelului.

Conzistoriul diecezan să însărcinează să cerceteze afacerea și conform stării aflate se ia dispozițiile delipsă și să raporteze sinodului proximal.

65. Acelaș referent raportează asupra raportului Conzistoriului referitor la rebonificarea serviciilor și ostenelelor I. P. C. Sale Dlui Arhimandrit, vicariu episcopesc Filaret Musta pentru conducerea diecezei pe timpul sedisvacanței. Comisiunea specială face următorul proiect de concluz: În consonanță cu decisiunea comisiei financiare, comisiunea propune primirea raportului conzistorial.

După o vie discuție la care iau parte deputații Dr. I. Olariu, Dr. George Dobrin, Dr. Nicolae Ionescu.

și Dr. Petru Ionescu, sub presiul interimar al deputatului Mihail Popoviciu

se primește propunerea deputatului Dr. Petru Ionescu :

Sinodul votează ca rebonificare a ostelelor I. P. C. Sale pe timpul sedisvacanței începând dela reposarea fericitului episcop Nicolae Popea până la încetarea sedisvacanței convenția episcopescă întreagă.

66. Acelaș raportor referează asupra decisului Conzistoriului diecezan în privința explicării unor dispozițiuni cuprinse în statutele fondului diecezei noastre pentru pensionarea funcționarilor dela Conzistoriu și a profesorilor dela institutul teologic și pedagogic.

După o discuție vie la care iau parte Dr. V. Branisce, Dr. Petru Ionescu și Dr. George Popoviciu să face votarea și

Se primește cu majoritate de voturi propunerea comisiei speciale.

67. Acelaș referent raportează asupra rugării lui Lazar Ciorman și consoți din Dognecea ca preotul Lazar Balean să nu ocupe postul de director la bancă.

Se redă Conzistoriului diecezan pentru a înștiința petenții, că afacerea se află în stadiu de studiu.

68. Acelaș referent raportează asupra raportului Conzistoriului referitor la propunerea reposatului protopresbiter Filip Adam ca epitropii parohiali să fie deobligați a depune jurământ, că vor manipula corect averea bisericească.

Sinodul nu se vede îndemnat a face incidental asemenea schimbări.

69. Acelaș raportor referează asupra raportului Conzistoriului diecezan referitor la literile fundamentale „Trapșa“.

Literile fundamentale înaintate se aprobează pe lângă observarea că cele pretinse de Dl. Ministru relativ la compunerea literilor fundamentale nu alterează autonomia bisericii noastre.

70. Acelaș raportor referează asupra hârtiei secretarului ministerial Dr. Petru Ionescu prin care în cunoștințează că Escelența Sa Dl. Ministru de culte și instrucțiune publică l-a încredințat cu cercetarea afirmativelor abuzuri săvârșite la alegerile sinodale din cercurile Mehadia, Sasca și Zgribesti.

Hârtia secretarului ministerial Dr. Petru Ionescu adresată I. P. C. Sale dlui vicar episcopesc ca președinte al Conzistoriului diecezan neavând atributele oficialității — să restituie Conzistoriului.

71. Acelaș raportor referează asupra rugărilor înaintate Conzistoriului de contabilul ajutător Isidor Saberca.

La cerere ședința se preface în ședință confidențială cu eschiderea publicului.

După redeschiderea ședinței publice să anunță următorul concluz :

Rugărilor nu se poate satisface.

72. Acelaș raportor referează asupra raportului Conzistoriului referitor la rugarea lui Dimitre Popoviciu în cauza statutele fondului de penziune.

Cererii nu se poate satisface.

73. Acelaș raportor referează asupra raportului delegațiunii congresuale.

Raportul delegațiunii se ia la cunoștință. Sinodul face alegere nouă pentru jurisconsulti, iar ce privește contribuirea la spese raportul se transpune spre petrare comisiei financiare.

74. Acelaș raportor referează asupra raportului Conzistoriului despre activitatea sa ca Conzistor plenar din anul 1908.

Se ia la cunoștință.

75. Acelaș raportor referează asupra actelor referitoare la despărțirea ierarhică din Panciova.

Comisiunea propune iar sinodul decide :

Dieceza nedispunând de mijloacele materiale delipsă la acoperirea speselor procesuale, drept aceea Conzistoriul diecezan se înainteze din nou toate actele delegațiunii congresuale pentru despărțirea ierarhică spre a purcede în cercul său de activitate.

76. Acelaș raportor referează asupra actelor referitor la despărțirea ierarhică din Sefcherin.

Se remite Conzistoriului spre eruare și spre eventuala reînființare a parohiei.

77. Acelaș raportor referează asupra raportului Conzistoriului referitor la cauza despărțirii ierarhice din Oresaț.

Comisia propune iar sinodul decide :

Dieceza nedispunând de mijloacele materiale pentru acoperirea speselor procesuale, cari se vor face, drept aceea Conzistoriul diecezan să înainteze din nou cauza delegațiunii congresuale spre a purcede în cercul său de activitate.

78. Comisiunea bisericească prin referentul ei Dr. George Popovici raportează asupra depeșii lui Teodor Cocora din Cuvin, prin care aduce acuze contra preotului Lucian Secoșan de acolo.

Se transpune Conzistoriului diecezan.

79. Acelaș raportor referează asupra acuzei aduse contra preotului Iosif Belu din Vrâniuț.

Se transpune Conzistoriului diecezan spre competentă afacere.

80. Acelaș raportor referează asupra acuzei aduse contra preoților din Măidan.

Se derivă Conzistoriului diecezan spre competentă afacere.

81. Acelaș raportor referează asupra acuzei aduse contra preotului Vasile Murgu din Ciclova-montană.

Se derivă Conzistoriului diecezan spre competentă afacere.

82. Acelaș raportor referă asupra rugării preotului Ioan Luca din Răcășdia pentru ajutor.

Se transpune Conzistoriului diecezan.

83. Acelaș raportor referă asupra rugării lui Alexandru Frâncu din Ciclova-montană, ca să fie luat în lista membrilor sinodului parohial.

Se transpune Conzistoriului diecezan.

84. Acelaș raportor referă asupra rugării mai multor locuitori din Retișor pentru întregirea parohiei reduse.

Se transpune Conzistoriului diecezan.

85. Comisiunea financiară prin referentul ei Constantin Burdia raportează asupra inventarului și bilanțului tipografiei diecezane pe gestiunea 1907/8, subțernut de Conzistoriul diecezan.

Comisiunea propune și după o dezbatere mai îndelungată sinodul enunță:

Având în vedere cumcă Conzistoriul diecezan acum a efectuit inventarizarea și bilanțarea tipografiei și librăriei diecezane în mod exact, să ia raportul la cunoștință.

Constatându-se însă cumcă tipografia și librăria diecezană au avut în anii de gestiune 1906/7 și 1907/8 un deficit, se propune ca Conzistoriul diecezan încât e posibil conform concluzului 58/1908 se aplice un conducător bun la acest stabiliment de altfel demin de prosperare.

Iar pentru constatarea cauzelor, cari au produs deficitul să se facă cercetare din partea Conzistoriului diecezan și despre rezultat să se raporteze sinodului proxin ordinar.

Proxima ședință anunțându-se pe mâine la orele 10 ședința prezentă se închide.

Ședința IX.

ținută în 10 Aprilie 1909 la orele 10 a. m.

Președinte: Înalt Prea Cuvioșia Sa Domnul Arhimandrit, vicar episcopesc: **Filaret Musta.**

Notar: **Cornel Cornean**

86. Protocelele ședințelor VII și VIII nefiind redactate

Autenticarea lor se amână.

87. Deputatul Constantin Burdia retrage actele privitoare la alegerile din Zgribești și Sasca-montană, depuse de dânsul pe biroul Sinodului în prima ședință.

Se ia la cunoștință.

88. Comisiunea școlară prin referentul său Dr. Iosif Popoviciu raportează în cauza raportului Conzistoriului diecezan de sub Nr. 5932 Șc. ex 1909 cu privire la ameliorarea salarelor profesorilor dela Institutul pedagogic.

Sinodul eparhial transpune cauza Conzistoriului diecezan spre studiere, pentru a aduce următorul concluz:

face proximalui sinod eparhial propunere concretă.

89. Comisiunea verificatoare prin referentul său Dr. Valeriu Branșce după un espozeu mai amănunțit raportează asupra actului electoral mirenesc din cercul XI-lea Iam.

A egerea deputaților mirenești din cercul XI Iam, Petru Corcan și Adam Albu se verifică pentru că protest s'a dat numai privitor la rezultatul alegerii sinodului electoral din Răcășdia, care însă și la caz că s'ar adevări în întregime nu ar altera rezultatul final al scrutiniului.

Se ordonează însă totodată investigare esmițându-se de comisar Ioan M. Roșiu, relativ la punctul c) din 2 și 5 al protestului, cari dacă se vor adevări pe deplin are să se anuleze protocolul sinodului electoral al comunei Răcășdia.

90. Acelaș raportor referă asupra actului electoral mirenesc din cercul al XVI Caransebeș.

Deputații mirenești din cercul XVI Caransebeș Constantin Burdia și Ioan Dobren se verifică.

91. Acelaș raportor referă asupra actului electoral mirenesc din cercul al XVII Teregova.

Deputații mirenești din cercul XVII Teregova Dr. Valeriu Olariu și Dr. Nicolae Ionescu se verifică.

92. Acelaș raportor referă asupra actului electoral mirenesc din cercul al XVIII Mehadia.

Deputații mirenești din cercul XVIII Mehadia mareșal campestru Nicolae Cena și Dr. Virgil Nemoian se verifică.

93. Acelaș raportor referă asupra actului electoral mirenesc din cercul XIX Bozovicium.

Deputații mirenești din cercul XIX Bozovicium Iuliu Novac și Petru Bortun se verifică.

94. Acelaș raportor referă asupra actului electoral preoțesc din cercul VII Jebelului.

Deputatul preoțesc din cercul VII Jebelului Ioan Pepa se verifică și fiind verificat în două cercuri se provoacă a opta pentru unul din mandate.

95. Presidiul provoacă pe deputatul Ioan Pepa a se declara pentru care cerc optează. În urma acestei provocări deputatul Ioan Pepa declară că optează pentru cercul VI Buziaș, în urma căreia se declară vacant cercul electoral preoțesc al VII Jebelului.

96. Comisiunea bisericească prin raportorul ei Dr. George Popoviciu referă asupra propunerii deputatului Dr. Petru Ionescu referitoare la promovarea capelanilor de parohi.

La propunerea comisiunii bisericești sinodul

Fiind scaunul episcopesc văduvit propunerea se derivă Conzistoriului diecezan ca după încetarea sedisvacanței să o subștearnă cu opiniunea sa proximalului sinod ordinar spre rezolvire.

97. Acelaș raportor referă asupra propunerii deputatului Dr. Petru Ionescu referitoare la rugarea elevilor dela Institutul teologic prezentată sinodului eparhial din 1908 în privința modificării Regulamentului nou pentru parohii.

La propunerea comisiunii sinodul aduce următorul conclud :

Propunerea se primește cu eliminarea adausului : „iar până la rezolvarea definitivă se ține în suspens“.

98. Acelaș raportor referă asupra telegramei venită dela Ilie Muia și Ioan Lungu din Rusova-veche în privința întăririi alegerei de paroh din acea comună.

La propunerea comisiunii bisericești, sinodul aduce următorul conclud :

Telegrama se transpune Conzistoriului diecezan.

99. Acelaș raportor referă asupra plânsorii mai multor locbitori din Iabuca adusă contra preotului Ioan Mităr.

La propunerea comisiunii bisericești, sinodul aduce următorul conclud :

Se transpune Conzistoriului diecezan.

100. Acelaș raportor referă asupra rugărilor preoților și a mai multor parohieni din comuna Jebelului, prin cari cer reducerea parohiei a III-a de acolo.

La propunerea comisiunii bisericești sinodul aduce următorul conclud :

Se derivă Conzistoriului diecezan spre a comunica petenților, că cererea nu se poate încuviința

101. Comisiunea financiară prin raportorul ei Petru Stoica referă asupra raportului Conzistoriului diecezan referitor la socotelele, inventarul, fondurile și fundațiunile diecezane precum și referitor la socoteala fondului general administrativ.

Socotelele se aprobă și Conzistoriului diecezan i-se dă absolutoriul.

Considerând că socotelele pușe în comparație cu budgetul anului 1908 arată că s'a economizat la diferite poziții preliminate

sub I 8421 cor. 28 fil.

sub II 2120 cor. — fil.

La olaltă 10541 cor. 28 fil. ;

Considerând, că s'a spesat mai mult decât s'a preliminar,

III. 4096 cor. 50 fil.

IV 1550 cor. — fil.

La olaltă 5646 cor. 50 fil. și astfel economizările dau suma de 4894 cor. 78 fil., sinodul eparhial ia la cunoștință economi-

zările făcute și dă indemnizare pentru supraerogațiunile precum și pentru spesele neprelimate, făcute în a. 1908.

Cu privire la suma de 35770 cor. 84 fil. anticipație din fonduri în lipsa ajutorului de stat suspendat pe anii 1907 și 1908 — raportul se ia la cunoștință.

102. Acelaș raportor referă asupra rugării lui Alexandru Țăran și consoții din Voitec spre a li se ceda pe 10 ani în folosință sesiunea parohială redusă pentru acoperirea datoriilor restante, avute cu zidirea bisericii.

Se transpune Conzistoriului spre competentă rezolvire.

103. Acelaș raportor referă asupra raportului Conzistoriului despre competențele diecezane încasate în 1908.

Se ia la cunoștință.

104. Acelaș raportor referă asupra rugării lui Alimpie Mihai și consoții din Srediștea-mică spre a li se scărița suma care o solvesc în convenția episcopască.

Se cosiideră de rezolvită prin decisul actului de sub Nr. 26 Nrul prot.

105. Tot acelaș raportor referă asupra raportului diecezan și specificațiunea pentru zidirea unei sale de desemn sau a mai multor sale de învățământ și pentru latrinele la Institutul pedagogic.

Sinodul eparhial constatând, că institutul pedagogic are puțini elevi, iar mijloacele bănești lipsesc, de astădată nu poate încuviința edificarea salelor de învățământ, a salei de desemn și a latrinelor după specificațiunile de măsuri și spese acuse, ci încredințează Conzistoriul diecezan, ca să facă pașii de lipsă pentru instalarea salei de desemn în o sală de învățământ mai corăspunzătoare, iar latrinele să se țină în condițiuni igienice corăspunzătoare.

106. Comisia specială prin raportorul ei Dr Titus Dragonescu referă asupra perderii protocolului ședinții prime și asupra abzicerii notarilor.

La propunerea comisiunii speciale :

Sinodul află textul prezentat în conformitate și protocolul luat despre ședința din 5 Aprilie a. c. se declară de autenticat.

Pe lângă deplina aprețiere a motivelor abzicerii biroului devenind aceasta fără obiect prin faptul că am ajuns la încheierea sesiunii — sinodul însărcinează actualul birou cu încheierea proceselor verbale ale sesiunii curente lăsând eventuala alegere din nou în competența proximei sesiuni.

107. Pentru îngrijirea redactării proceselor verbale se alege deputații Andrei Ghidiu, Cornel Cornean și Dr. Nicolae Ionescu și se decide că redactarea se rapoartă numai la chestii de gramatică, ortografie și inter-

puncție, precum și relativ la precizia punctiei obiectului de sub pertractare.

108. Se cetește conșpectul competițiilor de diurne și spese de călătorie ale deputațiilor sinodului prezent în suma totală de 2819 cor. 77 fil.

Suma aceasta de 2819 cor. 77 fil. se votează.

109. Termnându-se agendele sinodului presiidiul propune și sinodul decide :

Protocoloalele ședințelor VII. VIII și IX se vor autentica astăzi la 3 ore p. m. în localul unde s'au ținut ședințele, adică în sala de aplicație prin acei deputați sinodali, cari se vor afla în Caransebeș.

110. După acestea înalt Prea Cuvioșia Sa Domnul Arhimandrit și vicariu episcopesc Filaret Musta închide sinodul printr'o frumoasă și binepătrunsă cuvântare, la care răspunde din partea sinodului deputatul Dr. George Popovici în termeni călduroși la adresa înalt Prea Cuvioșiei Sale.

Din public

Membri fondatori ai bisericii gr. or. române din Vârșeț s'au mai înscris DD. Dr. Octavian Proștean medic în Vârșeț și **Simeon Balesa** paroh în Grebenaț solvind câte 500 cor.

În legătură cu această știre, se exprimă rugare către On. Oficii parohiale cari încă n'au retrimis Apelul — Colecta pentru biserica română din Vârșeț, să-l retrimită neamănat — cu orice rezultat, la adresa P. On. D. *Traian Oprea* protopresbiter în Vârșeț.

Știri

Delegațiunea pentru despărțirea mănăstirilor s-a ținut ședințele supt presiidiul P. S. Sale Domnului Episcop al Aradului *Ioan I. Papp*. La ședințe au luat parte delegații : Arhimandriții Filaret Musta, Augustin Hămsea și Vasile Mangra; apoi onorațiilor : Nicolae Oncu, Emanuil Ungurianu, Titu Hațieg, Ilie Trăilă, Ioan Budințianu, Petru Truția, Dr. Stefan Petroviciu, Dr. P. Zepeneag, Dr. Emil Babeș.

Cea mai cetită carte în lume s'ar crede că e Biblia. În Europa da, dar nu în lumea întreagă, căci o întrece calendarul chinezesc care să tipărește fiecare an în 8 milioane de exemplare și din pricina că în China nu e permis a cumpăra alt calendar și că conține multe de interes public să vinde întreaga ediție. Foarte cunoscute mai sânt „Don Quixote” și „coliba unchiului Toma”. Geografi a ilustrată a lui Seydlitz să află în un milion și jumătate de exemplare, Wilhelm Tell de Schiller, edat de Reclam în Lipsca, s'a vândut până acum în un milion de exemplare.

Școală de pictură bisericească. La mănăstirea Cetățuia, aproape de Iași, cu începere dela 1 Iunie v. să înființază un atelier de pictură bisericească cu școală de pictură.

Societatea „Petru Maior” aduce la cunoștința tuturor binefăcătorilor și prietinelor săi, că și-a schimbat locuința de până acum și de prezent locuește în : VIII. Măria-utca 29. Laurean Gavril președinte, Mihail Lupaș, secretar.

Planeta Marte. Directorul Pickering dela observatoriul unei universități din Statele-Unite vrea să intre la 1 Iunie c. n. în legătură cu lăcuiorii planetei Marte. Această planetă atunci e mai aproape de pământ; de aceea să vor trimite signale luminoase către Marte cu ajutorul unei oglinzi uriașe.

Mașină de zburat. În era mașinelor de zburat de acum foile din Roma aduc știrea că un mecanic italian Gianbatista Danti, în Perugia, încă în anul 1494 s'a încercat să construească o astfel de mașină. Să zice că i-ar fi succes să zboare mai de multeori deasupra unui lac de acolo; dar cronica nu spune nimic ce s'a ales de invențiunea lui Danti.

Dar tot trebuie să moară*. Plecase o expedițiune în sudul Africei. Misionarul între alte scule luase și o mașină de cusut. Un rege al Zulu-Caferilor în Montabelle primește expedițiunea și-i dă de lucru, între altele să repareze și trăsura regelui, pentru care serviciu le permite un petec de loc spre a se așăza. La câteva zile după aceasta regele cercetează pe misionar și-l află cusând cu mașina. El se duce mirat, dar nu a zis nimic. Mănezi servitorul misionarului află desdedimineață un esmis al regelui care îi comunică, că regele îl poștește pe misionar cu tot cu mașină la dânsul. Misionarul se duce și regele, chemând soțiile sale, îi zice să le facă o cusătură. El luând un sac face mai multe și le arată. Regele admirând zice soției sale prime : „Ce lucruri minunate mai fac și Englezii aceștia . . . dar . . . dar tot trebuie să moară și ei ca și noi”.

Natura nu primește ordinea de zi*. Fridoric al Sileziei dăduse ordin unui corp de armată să se prezinte, la anumit timp, dar Odera să umflase de gheață și așa armata, trebuind să ocolă mult, a sosit cu câteva ore întârziere. Tras la răspundere comandantul pentru aceasta, împărtășește cauzele din care nu s'a putut prezinta la timp. „Ce-mi pasă mie de Odera și gheața ei”, zice Frideric. „Poruncile trebuie să se împlinescă și nu disputate”. „La poruncă, Majestate, dar natura până acum nu primește ordinea de zi” zise comandantul.

Bibliografie

Candela Nr. 4 are următorul cuprins : Viața și activitatea s. apostol Pavel, de Dr. V. Gheorghiu, Plângerile lui Ieremia, de Dr. Oct. Isopescu; Virtutea creștină de C. Morariu; O serie de cuvântări ocazionale, de Roman Bărgănari; articole în limba ruteană; Scurte comunicări; întrebări și cazuri pastorale, cronica, bibliografie.

*

„Luceafărul” Nr. 9 are următorul sumar : Carmen Sylva, Ernest Mauriciu Arndt. D. Marcu, Trecând . . . (poezie). I. Agârbiceanu, Copilul Chivei. Victor Eftimiu, Statuia închinată idilelor moarte (poezie). Al. Cazaban, Zeița Bunătății. M. P. De-o fi . . . (poezie). Vidu Rusmin, Pădure (poezie). Liviu Rebreaș, Răfuială. G. Rotică, Pe gârla morii (poezie). A. Cotruș, Cântec (poezie). E. Hodoș, Pagini străine : Ivan Turgeniev : Ceasul. Dări de seamă : Mih. Sadoveanu : Duduia Margareta (O. C. T.). I. Ionescu-Boteni : Din satul nostru (I. D.). Dr. Ambrosiu Chețian : Florian Porcius ca botanist (T.). Cronică : † Elena Doamna (I. C.). Catulle Mendès (Otilia de Cosmutza). Serata etnografică din Arad. Biserica din Calafat. Reviste și ziare. Știri. — Poșta Redacției. — Poșta Administrației. Ilustrațiuni : Vedere din in-

* Trimise de preotul N. Jurca din Cires.

teriorul bisericii din Calafat. Columnele bisericii din Calafat. Biserica din Calafat: Maica Precurată. Biserica din Calafat: Constantin și Elena. Elena Doamna (cea din urmă fotografie). Catulle Mendès. Judith Gautier. Emanuel Glaser. Pictorul Acusius Covaci. Ilariu Marian.

Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Ven. Conzistor diecezan de dato 25 Februarie a. c. Nr. 513 B. se escrie de nou licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a bisericii gr. or. române din **Valeadieni**, protopresbiteratul Caransebeșului, cu prețul de esclamare 14.345 cor. 16 fil.

Comuna bisericească va pune la dispoziția întreprinzătorului toată peatra și cărămida la zidire; mai departe lemnul și scândurile delipsă la scaunul turnului și acoperișului, la cor și la boaita bisericii — până când toate celelalte materiale sânt cuprinse în suma preliminară și respectivul contrahent este dator a le procura din al său.

De întreprinzători se primesc numai maiestrii diplomați și cu renume bun.

Licitațiunea se va ținea Duminică în 26 Aprilie (9 Mai) a. c. la 10 ore a. m. în școala confesională gr. or. română din loc.

Reflectanții vor depune vadiu 10% din prețul de esclamare înainte de începerea licitațiunei — în bani gata.

Planul, specificațiunea de măsuri și spese se pot vedea ori și când la oficiul parohial.

Întreprinzătorul este îndatorat a plăti 150 cor. pentru plan și specificațiune.

Licitanții nu au dreptul de a pretinde nici un fel de spese pentru participarea la licitațiune.

Valeadieni în 9/22 Aprilie 1909.

3—3 [4]

Ioan Meda
președinte

George Cătană
notar

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Concurse

Devenind vacant postul al III-lea de *învățător* dela școala confesională gr. or. română din comuna **Ciclova-română**, protopresbiteratul Oravița să escrie concurs pentru ocuparea în mod definitiv a acestui post cu termin 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Salar 1000 coroane.
2. Pentru cortel să va îngriji comuna bisericească.

Alesul învățător este obligat a instrua clasele superioare, a propune tinerimii școlare cântarea bisericească, a instrua și conduce corul vocal bisericesc. Postul se va ocupa cu începerea anului școlar 1909/1910, iar serviciile prestate în alte comune nu se iau în considerare la întregirea cvinvenalelor.

Dela recurenți se cere să aibă cvalificațiune cu notă generală cel puțin „bun“, să poșadă perfect atât în vorbit cât și în scris limba maghiară și în fine să dovedească, că sânt capabili de a conduce cor. Se observă, că ceice nu întruncsc condițiunile acestea, nu vor fi candidați.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și subștearnă recurselce provăzute cu atestatele recerute — adresate comitetului parohial — Oficiului protopresbiteral ort. rom. al Oraviței în Oravița-montană, având înainte de alegere a se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sânta biserică pentru arătarea desterității în cântare, — dar nicidecum în ziua alegerii.

Ciclova-română, din ședința comitetului parohial ținută în 12/25 Aprilie 1909.

1—3 [22]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual *Alexandru Popoviciu* m. p. protopresbiter.

Pe baza înaltei ordinațiuni a Venerabilului Conzistoriu diecezan ddto 12. Ianuarie a. c. Nr. 2144. Școl. ex 1908 și a Prea On. Oficiu protopresbiteral ddto 26 februarie a. c. Nr. 45. prot. să escrie concurs la școala confesională gr. or. rom. din **Crivina** cottul Caraș-Severin, protopresbiteratul Făget, pentru postul de *învățător* vacant, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sânt:

1. Salar învățătoresc în bani 360 cor.
2. Pentru scripturistica 6 cor.
3. Pentru conferință 10 cor.
4. Lemne pentru foc 30 cor.
5. Cortel în natură, cu grădină de legumi $\frac{1}{2}$ jugăr.

Pentru servicii prestate înainte în alte comune, comuna bis. nu acordă nici un emolument.

Alesul învățătoriu pe lângă instrucțiunea școlară prescrișă prin lege, are a purta cantoratul în și afară de biserică, și totodată a instrua tinerimea școlară în cântările bisericești.

Doritorii de a ocupa acest post să se înfățișeze în vre-o Duminică sau sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare.

Crivina la 4/17 Martie 1909

1—3 [19]

Dimitrie Nistor m. p.
preș. com. par.

Nicolae Lina
not. com.

În conțelegerea cu protopresbiterul tractual.

Pre baza ordinațiunei Venerabilului Conzistoriu ddto 21 Februarie 1909 Nr. 6651 Șc ex 1908 se escrie caucurs pentru ocuparea postului de *învățător* la școala confesională gr. or. română din comuna **Moniom** — protopresbiteratul Bocșa-montană — cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumente:

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Scripturistica 12 cor.
3. Conferința și adunarea generală învățătorescă 20 cor.
4. Cortel în natură și $\frac{1}{4}$ juger grădină.
5. O livadă de 2 jugere.
6. Dela înmormântări cu liturgie 2 cor., fără liturgie 1 cor.
7. Alesul învățător, pe lângă instrucțiunea școlară prescrișă, are a purta, fără altă remunerațiune, cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară cântările bisericești și a conduce corul bisericesc deja înființat.
8. Întregirea salarului până la 1000 cor. prescriș de noua lege școlară, îl asigură comuna bisericească începând dela 1 Iulie 1910.
9. Servicii prestate în altă comună la acordarea de ciuncnealii nu se vor lua în considerare.

Doritorii de a ocupa acest post au a subșterne suplicelce de concurs adresate comitetului parohial Prea On. Oficiu protopresbiteral din Bocșa-montană și a se prezenta în vr'o Duminică sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântarea bisericească.

- D. c. m. s.
- 1—3 [20]

George Costescu m. p.
preș. com. par.

Ioan Stefan m. p.
not. ad hoc. al com. par.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Pentru ocuparea parohiei de clasa a II-a din comuna **Ilova** protopresbiteratul Caransebeșului sa escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumente:

1. Sesiunea parohială în complex de 32 jugere.
2. Birul parohial dela 221 case a 84 fil peste tot 185 cor. 64 fileri.
3. Venitfi stolar dela boteze, cununii și înmormântări cu calcul mediu 80 coroane.
4. Dela umblarea cu sf. cruce de 2 ori pe an 80 coroane.
5. Alte venite accidentale 20 coroane.
6. Cortel parohial.

Doritorii de a reflecta la postul de paroh sânt invitați a înainta recursesle P. On. Oficiu protopresbiteral în Caransebeș și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica spre a-și arăta destoinicia.

1—3 [21]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual

Pentru ocuparea postului de *învățător* la școala gr. or. rom. din comuna **Măguri**, protopresbiteratul Logojului, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumentele :

1. Salar annal 160 cor.
2. Pentru lemne pe seama învățătorului 40 cor.
3. Pentru conferințe și adunarea generală 28 cor.
4. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.
5. În naturale 1760 lit. cucuruz ori în bani 42 cor.
6. O grădină de 1¼ jug.
7. Cortel cu două chilii 1 bucătărie și un grajd pentru vite.

Pentru servicii învățătoresți, prestate în alte comune înainte de ocuparea acestui post, comuna bis. nu acordă nici un emolument.

Doritorii de a ocupa acest post au să subștearnă petițiile lor de concurs Prea On. Oficiu protopresbiteral din Logoj și a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Măguri în 30 Ianuarie 1909.

2—3 [17]

Iulian Bălăngian m. p.**George Zgriba** m. p.

preș. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza decizului Ven. Consistoriu diecezan dđto 5 Ianuatie a. c. Nr. 5848 Șc. ex 1908 se escrie concurs pentru ocuparea definitivă a postului de *învățător* la școala confesională dtn nou înființată din comuna **Jidovin** cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sânt :

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Pentru lemne 80 cor.
3. Scripturistica 20 cor.
4. Pentru conferințele despărțământului 30 cor.
5. Pentru adunarea generală a reuniunei 20 cor.
6. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.
7. Cortel în natură. Echivalent pentru grădină 20 cor.

Se observă că comuna bisericească asigură alesului învățător urcarea salarului la suma minimală de 1000 cor. precum și ulterioarele cvincvenale conform dispozițiilor cuprinse în § 2 și 3 al art. de lege XXVII din 1907 cu începere dela 1 Iulie 1910.

Pentru servicii prestate în alte comune, comuna bisericească nu acordă nici un emolument.

Alesul învățător pe lângă instrucțiunea școlară prescrișă are a purta cantoratul în și afară de biserică.

Doritorii de a ocupa acest post sânt avizați ca recursesle provăzute cu toate documentele prescrișe și adresate comitetului parohial să le subștearnă Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. român în Bogșa-montană și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Cunoscătorii de muzică sânt preferiți.

Jidovin în 22 Februarie 1909.

2—3 [18]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr. ort. rom. din **Visag**, să escrie concurs cu termin de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt :

1. În bani gata 600 cor.
2. Paușal de lemne 60 cor.
3. Lemne pentru școală 40 cor.
4. Conferința și adunarea generală 30 cor.
5. Scripturistica 10 cor.
6. Servitori școalei 20 cor.

Redactor responsabil : Dr. Iosif Olariu.

7. Dela înmormântări 1 cor.

8. Locuință cu 2 chilii, cuină și grădină de legumi.

Alesul învățător e îndatorat a purta și cantoratul în și afară de biserică, a instrua pruncii în cântările bisericești precum și a îndeplini și scripturistica comitetului și sinodului parohial. Pentru servicii prestate în alte comune, nu să acordă nici un emolument.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-se prezenta în biserica de aici, înainte de alegere, spre a-și arăta desteritatea în cântarea bis. și tipic; precum și a subșterne petițiile lor Prea On. Domn Dr. George Popovici protopresbiter în Lugos.

Visag din ședița comitetului parohial ținută în 1 Martie 1909.

2—3 [14]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu Prea On. Domn protopop tractual.

Pentru ocuparea postului de *învățător*, la școala confesională gr. ort. română din **Vermeș**, protopresbiteratul Bocșei-Montane, se escrie concurs cu termin de 30 de zile.

Emolumentele :

1. Salar în bani gata dela com bis. 300 cor.
2. Pe lemne pentru învățător 48. cor.
3. Venitul dela 2 jug. 24° estravilan 30 cor.
4. Cortel în edificiul școalei cu supraedificate econ.
5. Grădină pentru legumi.
6. Dela înmormântări câte 1 coroană.
7. Intregirea sumei până a minimul legal se va cere dela stat, precum și eventualele cuincuenale.

Alesul învățător pe lângă instrucțiunea școlară prescrișă prin lege, are a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară în cântările bisericești și a foma cu ei un cor vocal.

Pentru servicii învățătoresți prestate în alte comune nainte de ocuparea acestui post, comuna bisericească nu acordă nici un emolument.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și subșternesuplicile de concurs adresate comitetului parohial din Vermeș, Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral în Bocșa-montană și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Vermeș în 2 Martie 1909. st. v.

2—3 [15]

Comitetul parohial

În conțelegere cu Of. protopresbiteral tractual.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistor diecezan dđto 12 Ianuarie a. c. Nr. 5637. Șc. pentru întregirea postului *învățătoresc* la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Harmadia** protopresbiteratul Lugoj se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

1. Salarul învățătoresc în bani gata 400 cor.
2. Scripturistica învățătorescă 10 cor.
3. Pentru conferințele învățătoresți 14 cor.
4. Pentru lemne pe seama școalei și a învățătorului 70 cor.
5. Dela înmormântări unde va fi poftit, cu liturgie 1 cor.; fără liturgie 40 fl.
6. Cortel liber, cu grădină de ½ juger intravilan și ½ juger estravilan.

Pentru servicii învățătoresți, prestate în alte comune înainte de ocuparea acestui post, comuna bisericească nu acordă nici un emolument.

Recursesle pentru acest post sunt adresate comitetului parohial din Harmadia prin Prea On. Oficiu protopresbiteral din Lugoj și recurenții au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în s. biserici, spre a-și arăta desteritatea în cântarea bisericească.

Harmadia la 6 Februarie 1909.

2—3 [16]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

De inchiriat

Comuna bisericească Domașnia are o **casă de inchiriere** cu 1 Mai 1909 st. v. cu patru (4) odăi și bucătărie, grajd etc., acomodată pentru prăvălie.

Ceice doresc a inchiria casa pe timp de 3 ani binevoiască a se adresa oficiului parohial din loc.

Petru Bengia

not. comit.

Simeon Răsvan

preot și preș. com. par.

Tiparul și editura Tipografiei diecezane în Caransebeș.